

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda VáHalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 840 Lej.
Fél évre 420 Lej.
Negyed évre 210 Lej.
Havonta 70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerin.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Nyílt levél

Tatarescu belügyminiszterhez.

A szövetséget ellenzők kormányátvételére készül. — Rendezik a külföldi adósságokat. — Nagy ünnepek Öfelsége 60-ik születésnapján. — A belpolitika legújabb hírei.

(Bucuresti, szeptember 16.)

Lupu dr. a parasztpárt vezére ma Valeni-Munteba utazott, ahonnan szombaton tér vissza a fővárosba. Megérkezése után nyilatkozatban fogja ismertetni a Jorgával folytatott tárgyalásai eredményét. Politikai körök azt hiszik, hogy a kollaborált ellenzők kormányra jutása esetén Jorga lesz az elnök és Lupu dr. ebben az ügyben tárgyal Valeni Munteban.

Vaitoiianu közlekedésügyi miniszter elnöklésével holnap minisztertanács lesz, amely több aktuális kérdést fog meg tárgyalni. A minisztertanács részletesen megállapítja a király születésnapjának hatvanadik évfordulója alkalmával rendezendő ünnepségek programját.

Duca külügyminiszter, akinél visszaérkezését egyes lapok tévesen jelentették, csak szeptember 20—25-ike között tér vissza Genéből.

Bratianu Jonej miniszterelnök hazatérte után összeülő minisztertanács Bratianu Vintila pénzügyminiszter ismertetése alapján véglegesen dönteni fog a szövetségekkel szemben fennálló adósságok ügyében. Ezután elkészítik azt a memorandumot, amelyet Titulescu vezetésével egy bizottság fog Washingtonba, Londonba, Párisba és Rómába vinni. A bizottság október közpe táján indul Amerikába.

A parasztpárt központi végrehajtó bizottsága körrendeletet adott ki, amelyben fölhívja a vidéki tagozatokat, hogy adjanak be bünvádi feljelentést mindazon állami tisztviselők ellen, akik a mezőgazdasági választások alkalmával visszaéléseket követtek el.

Joan Raducanu ismert közgazdász és parasztpárti politikus Tatarescu belügyminiszterhez nyílt levelet intézett, amelyben a kormányt teszi felelőssé az antiszemita zavargásokért. A nyílt levél óriási feltűnést keltett a fővárosban.

Dr. Luputól az Adeverul mai száma intervjut közöl, amelyben ismerteti azt a helyzetet, amelyet a csehszlovákiai agrárpárt az országot kormányzó koalícióban elfoglal.

Kormányválság Franciaországban. — Kommunista letartóztatások. — Oskori ásatások Aradmegyében. — Árvíz öntötte el Kinát. — Fall Leó meghalt. — Aradmegyei földbirtokos sportgyőzelme. Fekete Tivadar: Szerzői est. — A hetvenéves Schratt Katalin. — Halálragasztott soffőr. — Továbbműködnek a Pesti Magyar erdélyi fiókjai.

Károly trónörökös Csehszlovákiában.

Látogatás a köztársaság elnökénél. — Repülőgépkiallítás Prágában.

(Pozsony, szeptember 16.) Károly trónörökös — mint megirtuk — két héttel ezelőtt hivatalosan bejelentette, hogy résztvesz a prágai repülőkiállítás megnyitására. A trónörökös tegnapelőtt érkezett meg a csehszlovák-román határra, ahol Halminál Rozsypál, Ruszinszko alkormányzója és Masaryk János, Csehszlovákia londoni követe fogadta, aki látogatásban van Tapolcsányban ott üdülő apjánál, Masaryk köztársasági elnökénél. A trónörökös Masaryk követ kíséretében Tapolcsányba utazott, ahol egy napig vendége volt az elnöknek. A trónörökös ezután a követ kíséretében autón Nagyszöllőre utazott, ahol megtekintette a katonai repülőte-

ret. Nagyszöllősen dr. Kollay szlovenszkoj miniszter és Slavor katonai parancsnok, valamint egy repülőszázad fogadták ünnepélyes keretek között. Ma délután ugyancsak automobilon Pozsonyba érkezett Károly trónörökös és itt Slavor tábornok a katonai parancsnokság épületében, Frigyes főherceg egykori palotájában tiszteletére uzsonnát adott. Pozsonyból még délután különvonaton utazott a trónörökös Brünnebe, ahol az állami fegyvergyár megtekintése után este a cseh nemzeti színház diszlocadását tekintette meg. A trónörökös éjjel Prágába utazott, ahol csütörtökön részt fog venni a repülőkiállítás megnyitási ünnepség.

Szigoru vizsgálat.

Bucurestiből jelentik: A jasi-i főügyész elrendelte a vizsgálatot a Romanban vasárnap történt antiszemita zavargások ügyében. A főügyész rendelkezése a hatóságok őrizetbe vették Negulcea tartalékos alezredest és Christophol tartalékos őrnagyot. További letartóztatások várhatók.

Kisajátítják a beépítetlen városi telkeket.

Az agrárbizottság szigorú eljárásra készül. — Már most hozzáfognak az egy év múlva bekövetkező kisajátításhoz.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes és súlyos probléma foglalkoztatja a város vezetőségét: az agrárbizottság ki akarja sajátítani a városnak ama beltelkeit, amelyek még nincsenek beépítve. Az agrártörvény egyik paragrafusa ugyanis kimondja, hogy az államnak joga van kisajátítani azokat a köztelkeket, sőt a magántulajdonban levő beltelkeket is, amelyeket a tulajdonos 1926. júniusáig be nem épít. A város természetesen erősen tiltakozik a kisajátítás ellen, hiszen a telkekért fizetendő megváltási összegek aligha lennének arányosak a telkek valódi értékével. Az agrár-

bizottság elhatározta, hogy mivel a határidő lejárt előtt bizonyára sok irányú dolga lesz, már most megkezdte a beépítetlen városi beltelkek kisajátítási előmunkálatait, hogy a határidőre már minden készen álljon. A kiszerelt telkeket — a törvény szerint — a jövő év nyarán akarják kisajátítani és az igénylőknek kiosztani. Ma délelőtt már bizottság szállt ki a helyszínerre és a bizottságban a város részéről Muresan János városi főmérnök foglal helyet. A városi telkek után sonra kerülnek azok a privát beltelkek is, amelyeket tulajdonosuk a határidőig nem szándékoznak beépíteni.

A kivándorlás ellen.

A brazilai munkásszövetség átirata az erdélyi szakszervezeti tanácshoz.

(Cluj, szeptember 16.) A brazilai munkásszövetség az erdélyi szakszervezeti tanácshoz megkeresést intézett, amelyben felhívja a figyelmét a brazilai kivándorlással kapcsolatos emberkereskedelemre. Egyben pedig kéri, hogy a szakszervezeti tanács világosítsa fel a munkástömegeket a Braziliában rájuk váró veszedelmekre és akadályozza meg, hogy ezek a szerencsétlen emberek lélekfűfűk kezébe kerüljenek. A szakszervezeti tanács a megkeresés alapján ma körrendeletben utasította az összes tagozatokat, hogy minden eszközzel akadályozzák meg a munkásság brazilai kivándorlását.

Elhalasztották a kolozsvári kamarai választást.

(Cluj, szeptember 16.) A törvényszék elnöke mára tízté ki az iparkamarai választásokat. A szavazók azonban oly kevesen jelentkeztek, hogy a törvényszék elnöke a választási jogvény értelmében kénytelen volt a választást szeptember 21-re halasztani.

Meghalt a számlított tanár. Világhíres archeologus tragédiája.

(Cluj, szeptember 16.) László Ferenc sepsiszentgyörgyi gimnáziumi tanár ma délelőtt egyik rokona lakásán szívizélhűdés követ kezében meghalt. A világhíri magyar archeologus halála város szerte osztatlan részvétet keltett. Az idős professzor egy héttel ezelőtt jött Kolozsvárra, hogy államvizsgát tegyen, miután a vizsgáló bizottság nem vette tekintetbe több, mint harminc éves tanári működését. Leromlott egészségi állapota nem bírta ki a vizsgáztatással járó izgalmakat és a bizottság előtt eszméletlenül rogyott össze. Féloldali ideghéna-lással szállították rokona lakására, ahol ma bekövetkezett haláláig ápolták. László professzor hét gyermeke a legnagyobb nyomornak néznek elébe, miután édes apjuk nem hagyott mást hátra, csak világhíri nevét.

Felmentették az egyik tatarbanari vezetőt.

(Chisinau, szeptember 16.) A hadbíróság ma hirdette ki az ítéletet Lucescu ügyében, aki a tatarbanari parasztsók egyik vezére volt. A bíróság három szavazattal, kettő ellenében felmentő ítéletet hozott.

Ősszel

tárgyalják a sikkasztó vasutasok ügyét.

Készül a vizsgálóbíró vádirata. — A főtárgyalásig fogva maradnak a vádlottak.

(Saját tudósítónktól.) Több ízben megemlékeztünk az aradi ügyészségi fogházban levő sikkasztással vádolott vasúti tisztviselők sorsáról. Hosszu hónapokon keresztül folyt a vizsgálat ebben a bonyolult ügyben, míg ma végre befejezték a vizsgálatot. Ennek adatai szerint beigazo- dott, hogy a vasúti tisztviselők hamisított bérlisták és nemlétező nevek alapján pénzt vettek fel, amelyet maguk között szétosztottak és így mintegy két és fél millió lejelt károsították meg az államot. A vizsgálat befejezésével ma az iratokat áttették az aradi ügyészségre. Az új büntető perrendtartás értelmében már nem az ügyészség készíti el a vádiratot, hanem a vizsgálóbíró. Ezért az ügyészség csupán áttanulmányozza az aktákat és rájegyzi, hogy kívánja-e a vádlottak megbüntetését. Az akták ezután a vizsgálóbíróhoz kerülnek, aki elkészíti a vádiratot. A vasutasok ügye most már gyors tempóban halad előre és valószínű, hogy még az ősszel tartják meg a nagy főtárgya- lást, amelynek tízenegyzár vádlottja és számos tanúja lesz. Az elzárt tisztviselők feleségei még mindig naponta járnak az aradi ügyészségre férjeik kiszabadítása érdekében, azonban most már egyáltalán nem valószínű, hogy a főtárgyalás előtt szabaddá helyezze a letartóztatott tisztviselőket.

Egy kántortanító

megölte a községi bírót;

Gyilkosság egy, biharmegyei község felkészítési alkalmánál.

(Saját tudósítónktól.) A Bihar- megyei Kötliget községben véres esemény játszódott le. A községben, amely Magyarországra köze- lében fekszik, felkészítési alkalom- ra hívták a választási harcok el- amyára eljártak, hogy a község- kedés izgalma gyilkosságban rob- bantak ki. Két táborra szakadtak a választók, mindkét párt a maga jelöltjét éllette, verekedések vol- tak folyton és délután halva talál- ták Pop János községi bírót. Elő- ször nem tudták megállapítani, hogy milyen körülmények között végezték a bírót, csak később derült ki, hogy a gyilkosságot Moza kántortanító követte el. A rendőrség a kántortanítót letar- tóztatta s a véres esetről jelentést tett a nagyváradi ügyészségnek, ahonnan Magrin ügyész szállott ki a helyszínre a gyilkosság körül- ményének kiderítésére.

A börtüntések

Cadum-konuos a kütésüket szarítja és eltünteti, egérszagos, sima bőrt csinál. Fenséges minden visakotagság és bér- guladás ellen. Sok szenvedést elkerül- tünk, ha idejében használjuk a Cadum- kenőcsöt orvosi, székések, orbánc, ruh, kütések, horzsolások, hemoroidok, var, sömör ellen. Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. Ne felejtse: a Standard drogériában Bucuresti. 3477

Őskori ásatások Arad megyében.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Kulturpalota igazgatósága ez év- ben is eredményes ásatásokat végeztetett Rosca tanár vezetése mellett. A Glogováo melletti Ót- halomról az ásatások folyamán megállapították, hogy azok a népvándorlás korából származ- nak. Ebből az időből Arad és a szomszédos megyékben rengeteg hasonló kultúremlék van, ame- lyelemek felkutatása nagy anyagi áldozatot követel. A város tízezer lej és az aradi Kölcsey-Egyesület ötzezer lej adományát felajánlotta.

ték a moneasai (menyízási) ása- tások, ahol a csiszolatlan kőkor- szakból kultúremlékekre akadtak. Az arad megyei ásatások eredmé- nyel külföldön is felkeltették a tudományos körök érdeklődését s dr. Rosca meghívására Aradra érkeztek H. Broni hírneves párisi egyetemi tanár, aki megtekintte az ásatási munkálatokat. Az egyete- mi tanár hosszabb ideig Románia vendége lesz és itt tartózkodása alatt jelentős tevékenységet fejt ki, hogy tovább kutassa a csiszola- tlan kőkorszak embereinek ma- radékválit.

November elején nyílnak meg az egyetemek.

(Bucuresti, szeptember 16.) A jasi-i egyetem rektora azt javas- solta a közoktatásiügyi miniszternek, hogy az egyetemi előadásokat csak november elején kezdjék meg, mert a diákok otthonok fenntartási alapja igen csekély.

A hetvenéves Schratt Katalin.

Ragyogó szép Mult után szürke Jelent ő! Ferenc József egykori barátja.

(Bécs, szeptember 16.) Schratt Katalin, Ferenc József egykori országos híres barátja, ki- nek nevéhez egy fejedelmi regény fűződik, tegnap ünnepelte 70-ik születésnapját. Ebből az alkalom- ból az összes bécsi lapok megem- lékeznek róla és érdekes emléke- ket elevenítenek fel a ragyogó múlt- ból.

Schratt Katalin hietzingi villája most csendes és üres. Elhagyat- tott, szomorú a kert... régóta nem állt már a kapu rézoroszlán- jai előtt az aranyos keretű díszes udvari hintó. A régi elmúlt idők valóságos legendákkal tettek kö- rül ezt a kis villát, melynek kapu- ja valamikor tárva nyitva állott a látogatók előtt. Ezek a legendák nem voltak mindig jámborak. A kíváncsiság és irigység egész se- reg félig vagy teljesen kitalált his- tóriát tudott a Burg-színház egy- kori művészcsojáról, aki kellő idő- ben mondott bucsút a színpadnak. És mégis sokkal korábban, sem- hogy nyugalomba vonulását fá- radtsággal okolhatta volna. Mégis lemondott szerződéséről. Nem az- ért, mert okosan és tapintatosan tudta mit kell cselekednie, hanem főleg azért, mert ez a különben kiválóan tehetséges és utólráhat- len kedvességű művész nem re- delkezett azzal a képességgel, hogyan kell kollegákkal és kolle- gákkal barátságot tartani. E barátság hiánya nagyon megnehe- zítette számára az emberekkel való érintkezést és egyre jobban rávolódott el a nyilvánosságtól. Bár egyéniségének fő jellemvoná- sa a természetesség, közvetlenség és nyíltság volt, a felséges bará-tság miatt kénytelen volt tartózkodást tanúsítani az emberek köze- ledésével szemben.

Az a kör, amelyben élt a leg- exclusívabb társaságból állott és művésztársai közül csak Reimers és Lewitzky asszony, Weiss, egykori igazgatója és Girard lá- togatták meg. Girardit különös benső barátság is fűzte Schratt Katalinhoz és fiatalabb éveiben kedves vendége volt a Schratt- háznak. Egy időben meg is kérte Schratt Katalin kezét, volt is szó holmi eljegyzésről, de csakhamar észrevették, hogy nem illenek egy- máshoz. A „császárhoz” való vi-

szonya, amely évtizedeken keresz- tül foglalkoztatta a közvéleményt, talán soha sem adott volna a híres bécsi legendákra alkalmat, ha an- nak idején egyáltalán szabad lett volna nyilvánosan beszélni egy császár és egy színész barát- ságáról, Ferenc József egyébként vonzalmából sohasem csinált tit- kot. Sokszor lehetett látni, amint a Tiroler Garten kapuján át megy Schratt Katalinhoz. Sőt akkor sem kerülte a nyilvánosságot, amikor előbb St. Wolfgangban majd ké- sőbb Ischben látogatóba ment hozzá. Senki sem beszélt róla, de azért mindenki tudta, hogy a Kaerntnering egyik palotáját azért kapta ajándékba a császártól, mert odaadón ápolta egyszer, amikor nagy beteg volt. Schratt Katalin egész életében mindig nagystíli volt. Fogadó estéi híre- sek voltak és azokon szinte kíno- san válogatott társaság gyűlt ösz- sze. Estéiyein politikusok, nagy- iparosok, arisztokraták jelentek meg, de a művészek és tudósok is szívesen látott vendégek vol- tak. Délutáni teáin a császár is nagyon gyakran megjelent. Eb- ben az időben nagyon vidám élet folyt a hietzingi villában ahol a vasárnapi ebédek sokszor a késő éjszakáig nyúltak el.

A császár barátsága sok és ha- talmas ellenséget szerzett neki. Kénytelen volt valósággal nyitott ajtókat és ablakokat tartani, hogy mindenki meggyőződhessen tiszta életéről. Házassága egy Kiss nevű magyar diplomátával, akét aztán Algirba küldtek konzulnak, bizo- nyos mértékben árnyat vetett rá, — ellenségei szemében. Később időskorban egyre nagyobb csend vet- te körül Schratt Katalint, egykori császári barátját. Az ismerősök lassanként elmaradoztak házától, meghaltak, vagy őket is messzire olyvetette a sors forgataga, nem- régen egyetlen megmaradt öreg barátja dr. Kerzl Ferenc József há- ziorvosa, aki schönbrunni házából még egyszer-egyszer felkereste a hietzingi villa lakóját is, elköltö- zött az élők sorából. És most egye- dül ő Schratt Katalin, csupán em- lékei társaságában az elmúlt és soha vissza nem térő régi idők- ről álmodozva őli még le csendesen a hietzingi szürke évet, ame-

lyet a zajos, csillogó mult után: sors még engedélyez neki...

Meghalt

az aradi éjszaka támadója
A volt rendőr elhunyt az enyedi fegyházban.

(Saját tudósítónktól.) Még em- lékezetben van az a merénylet, amelyet Farkas György aradi köz- rendőr egy Aradra érkezett prá- gai diákleány ellen követett el. A rendőr éjszakai szolgálatot telje- sített a városban, amikor az Arad- ra érkezett diákleány utbaigazi- tást kért tőle, hol van a legköze- lebbi szálloda. A rendőr a leány- tól elkérte igazolványait, majd ki- jelentette, hogy vele kell mennie a rendőrségre. A rendőrség he- lyett azonban a Vörös Ökör szál- lodába vitte, ahol merényletet kö- vetett el ellene. Majd rendőrségi tisztviselőt küldött be hozzá, aki szintén merényletet követett el a védteien leányon. Másnap a leány, ícíjelentést tett bánalmazói ellen, a rendőrségi tisztviselő feleségül vette a leányt, míg a rendőrt le- tartóztatták. A bíróság Farkas Györgyöt öt évi fegyházra ítélte. A hűnös rendőrt büntetésének ki- töltésére a nagyenyedi fegyházba vitték. Itt nemrég beteg lett és ma az aradi ügyészség hivatalos ér- tesítést kapott arról, hogy Farkas György rendőr, tüdőbai követke- zésben meghalt a fegyházban.

Tíz százalékos

bukás az aradi javítóvizsgákon.

Csütörtökön hirdetik ki az aradi köz- piskolák pótvizsgáinak végleges eredményét.

(Saját tudósítónktól.) Az elmúlt is- kolai év szomorú vizsgaeredmé- nyeit napok óta korrigálják az aradi közpiskolák pótvizsgára utasított növendékei. Az évvégi vizsgákon — mint emlékeztet — annyi növen- déket utasítottak osztályisméltésre és pótvizsgára, hogy erre az aradi is- kolák történetében még nem volt példa. A mult hét végén 305 pótvizsgára utasított közpiskolai nö- vendék várta az iskolák folyosóján ér- hető izgalommal, amíg egyenként bejut a szigorú vizsgáztató tanárok elé, akik feladják a döntő kérdése- ket. Háromszázöt diáknak izgalmas és terhes várakozása volt az idén. Pi- henés helyett tanulniok kellett nap- ról-napra, hogy felkészülve mehesse- nek a pótvizsgák elé és hogy sike- rüljön kijavítani az évvégén kapott lesujó osztályzatokat. A pótvizsgák a holnapi napon befejeződnek és ak- kor hirdetik ki a végleges eredményt. Eddig a 131 katolikus gimnáziumi növendék közül százhatvan vizsgáz- tak és közülük tízenegyzár növendék- nek nem sikerült a pótvizsga sem, ezt a tízenegyzár osztályisméltésre utasították. A Moise Nicoara liceum növendékei körülbelül ugyanilyen eredménnyel vizsgáztak. Előrelátha- tólag a két közpiskola pótvizsgára utasított növendékei közül végleges eredményképen tíz százalékos utasi- tanak osztályisméltésre. A Cimbura Birta leánygimnázium pótvizsga- eredménye sokkal kedvezőtlenebb. Értesüléseink szerint, a pótvizsgára jelentkezett leányok között harminc százalék bukás történt. A pótvizsgák végleges és részletes eredményét hol- nap hirdetik ki az iskolákban.

Fedák kontra Molnár.

Fedák Sári a hirhadt válópörben apja ellen felvonultatja a híres magyar író leányát.

(Budapest, szeptember 16.) Az utóbbi évek egyik legizgalmasabb szenzációjának ígérkezik Molnár Ferenc és Fedák Sári válópöre, amelyet ősszel fog tárgyalni a törvényszék. A válópört az író indította meg és mint köztudomású, a feleség az, aki nem akar válni, illetőleg csak akkor akar válni, ha Molnár Ferenc hajlandó lesz bőkezűbben gondoskodni róla, legalább is olyan bőkezűen, mint a hogy anyagi viszonyai megengedik. Az összeget illetően, amelynek fejében az imnepelt operettprímadonna kész uráról lemondani, évek hosszú során keresztül tartó tárgyalásokon sem tudtak megegyezni a házastársak. Molnár híresen fősvény ember, aki inkább kiveri minden fogát a garassal, semhogy gazdag és jólkereső feleségének odaadja, viszont Fedák nagyon jól tudja, hogy férjének sürgős a válás, mert feleségét akarja venni Darvas Lilit és ezért vár és huzza a pört, hátha beleun Molnár és megpuhul.

Mind a két fél teljes kínéletlenséggel készül a harcra, leleplezni a másikat, hogy a válást annak a hibájából mondják ki. Molnár Ferenc szokása szerint hallgat terveivel, csak a némasága sejtett sokat. Fedák Sári viszont nem titkolja, hogy mi a nagy ütköztárgya Molnár ellen: *fel fogja vonultatni a tárgyaláson tanuként Molnár Mártát, az író édes lányát apja ellen*, Molnár Márta első házasságából való gyermeke Molnár Ferencnek: édesanyját, Vészi Margitot, Vészi Józsefnek, a Pester Lloyd főszerkesztőjének lányát husz évvel ezelőtt vette feleségül Molnár, de rövidesen el is vált tőle. A válást annakidején a férj hibájából mondta ki a bíróság, mert kiderült, hogy Molnár Ferenc brutálisan bánt a feleségével és rövid együtt élésük alatt pokollá tette az asszony életét. Vészi Margit nemrégiben férjhezment egy olasz arisztokratához és így Fedáknak, aki eredetileg őt szerette volna tanuként felvonultatni válópöre főtárgyalásán, erről le kellett mondani. A primadonna megtudta azonban, hogy Molnár Ferenc és Vészi Margit leánya, a tizenhétéves Molnár Márta Walchenseeben nyaral, leutazott hozzá, megismerkedett vele és szoros barátságot kötött valószínűleg levő férjének első házasságából való leányával. Több napig vendége is volt Molnár Mártának, akit végül rávette arra, hogy jelenjék meg tanuként őszre kitűzött válóperi főtárgyalásán és mondja ott el a bíróság előtt, *hogyan bánt el Molnár Ferenc első feleségével és hogyan gondoskodott egyetlen leányáról*. Molnár Márta megígérte Fedáknak, hogy megteszi neki ezt a szivességet és így a Molnár—Fedák válópörnek ez a vallomás lesz a nagy jelenete.

— Szoborleleplezések Chisenevben. Bucurestiből jelentik: Károly trónörökös, Helena trónörökösne, György görög exkirály és Erzsébet görög exkirályné a kormány több tagjával együtt október elején Chisinauba utaznak az ottani Farkas-szobor és Stefan Cel Mare szobrának leleplezési ünnepségére.

SZERZŐI EST.

Irta: Fekete Tivadar.

Este fél kilenckor zuhogó esőben, főhajtott fedelű konfilison megálltam az aradi kulturpalota előtt. A nedves lépcsők csillogtak az esőben, ahogy a két nagy ivólámpa fénye rájuk vetődött. Roppant kilátástalan, roppant szomorú látvány volt az aradi kulturpalota ebben a vigasztalan eszi esőben, különösen az üres terem, amelyben akkor gyújtották meg a lámpákat. Egy gépész főnn az emeleten a villanyelőkört próbálta ki, megkérdeztem tőle, kinek lesz a reflektor, amire azt felelte, hogy a Zala ur szokta használni. Egy lélek sem volt az egész épületben, rajtam kívül, csak egy szolga lézengett a teremben és derűs hangulatom fokozásához nagyban hozzájárult azzal, hogy többször elismételte: „Na, szépen nézünk ki, esik az eső!” Kialltam a kapu elé, mint egy vásári komédiás, leszállt, hogy ki jött a sátorba? Rettenő elhagyottnak és árvának éreztem magam, azt gondoltam, jó lenne gyorsan levakarni a plakátokat a falakról, meg nem történné tenni ezt az egész összevissza kommunikézett és behirdetett irodalmi szórót, szépen hazamenni, levetni a frakkot, a ciklámot, amit a plasztronra tüzttem, visszaültetni a cserépébe, visszaküldeni annak, aki küldte, mert nők, ciklám, irás, eső, Arad, kulturpalota, versek, kocs, virág: minden elmúlik és egyáltalában jó volna most leteküdni aludni, mert kilenc év óta nem aludtam ki magamat rendesen.

Érdemes? — kérdeztem magamtól százszor is. Eszembe jutott egy manikűrös leány, aki heteken keresztül irogatott nekem leveleket ismeretlenül és akinél úgy látszik irodalmi sikereim voltak. Rettenetes! Soha nem láttam ezt a nőt, nagyon kíváncsi vagyok még ma is, hogy ott volt-e este a kulturpalotában? Egy pillanatra eszembe jutott még az anyám is, aki harminc évvel ezelőtt megszült és fogalma sem lehetett róla, hogy harminc év múlva szerzői estet rendezek Aradon, privát ambícióból, ráfizetéssel. Más egyéb kérdések nem izgattak, egyedül Szombati Szabó István jövelele érdekelt, akinek délután öt órakor Lugoson még temetése volt, biztosan szép szónoklatot vágott ki a református temetőben és nem számított rá, hogy a lekésztett vonat helyett autót küldök és elrántom a sír széléről. Jobb lett volna, — gondoltam — ha engem temetett volna Szombati Szabó István, akkor ő a temetés után szépen hazamehettem volna s nem kellett volna irodalmi szempontok miatt zuhogó esőben autózni Lugosról Temesvárra, onnét meg vonaton Aradra. Nekem is jobb lett volna, mert megtakarítottam volna az autóköltséget és még egy szer hangsúlyozom, kilenc esztendő után végre nyugodtan kialhatam volna magamat a lugosi református temetőben.

Jött egy kocs, azt hittem, hogy megérkezett az első irodalmi érdeklődő és reményeimben tényleg nem csalódtam, mert kiszállt a kocsiból János kertészől a Margit és két nagy virágkosarat hozott, amit a szerep-

lőimnek rendelttem. Nagyon érdek lődött az estély iránt. Látszott, hogy érti a verseket s miután látta az üres termet, sajnálkozva jelentette ki, hogy aránylag elég kevesen vannak.

Nem, nem! Feltűzre majdnem megtelt a terem, meg kell hajtynom a fejem és meg kell köszönnöm a nyilvánosság előtt, hogy Arad nem hagyott cserben. Minden szereplőmet, Béby nagyságos asszonyt, Magda kisasszonyt, Leó temesvári zongorást, Szombati Szabó Pistát, ezt a melegsivű, finom papköltőt, Zalát, a szavallót, Rónát, az énekest, Szellét és Engelt, a zeneszerzőket olyan forró, tüntető, spontán taps fogadta, hogy szinte meghatott. Köszönöm nekik, hogy ezen az esős szeptemberi estén messzi tavaszi ligetek meleg zefirjeit lengették a szívem fölött és köszönöm a közönségnek, hogy ezért jó volt hozzáim. Megkezdtem, amit meg kellett kezdeni: az írónak jönni kell utánunk. Én hallom, hiszem, remélni merem: nemcsak Aradot, de Erdélyt is fel lehet rázni az irodalom közönyéből, a nemolvás passzív rezisztenciájából, a méla és sötét kibicelésből, amivel a mi harcainkat nézi. Fel kell

Aradi földbirtokos győzelme egy kocsiversenyen.

Löbl János, a szerencsés istállótulajdonos. — Érdekes ségek a magyar lóversenysport életéből.

(Saját tudósítónktól.) Néhány nap óta Aradon tartózkodik Löbl János földbirtokos, akinek Alagon híres versenytáborja van és a magyar lóversenysportnak egyik ismert faktora. Löbl János az utóbbi időben versenylovaival jelentős sikereket ért el, amelyek csak emelték istállója hírnevét. A földbirtokos érdekes dolgokat mondott el a magyar lóversenysport köréből:

— Érdekes — kezdte el — hogy a mai rossz gazdasági helyzet semmi nyomot nem hagyott a lóversenysport terén. Nemrég nyitották meg nagy ünnepek keretében az új budapesti lóverseny pályát, amely kényelmes, modern felszerelésével még külföldön is ritkítja pártját. A megnyitó ünnepélyre Bécsből különvonaton érkeztek a résztvevők és egész Magyarország résztvett azon a sport eseményen. A tribünökön a közönség — mondhatni — nagy része békebeli és az elegáns tolettéken, zsakettekben és ferencjzsefkabátokon végigtekintve az embor alig venné észre a mai nehéz időket. A törzsvendégek között elsősorban Csekonics Endre grófot, a Lovaregylet elnökét, Andrássy Géza grófot, Apponyi Antal grófot, Jan kovich Endre grófot lehet látni, ezeken kívül a Nemzeti Kaszinó és a Lovaregylet tagjait, majdnem kivétel nélkül. A pénzarisztokrácia köréből is sokan állandó látogatói a pályának így Guttman Henrik báró, báró Skerletz Ivánné, Schiffer Miksa és többen.

— Én a magam részéről résztvettem a pesti és egyévi versenyeken. Sőt Freudenauban is résztvettem egy versenyen, amelyen sikerült az aigenstein díjat elvinnem. A versenyek közül a legked-

trombitálni, fel kell koncertezni, fel kell zongorázni, fel kell szombatiszabózni, freudozni, bébyzni és magdázni, zaláznai és rónázni, fel kell sikoltani, hogy vagyunk, pódiumon, uccán, kávéházban, beléjük kell injekciózni, hogy irunk, hogy sirunk, hogy mindez folytatása a Jósikáknak, a Kemény-Zsigmondoknak, a Csery Jánosoknak és mi nem vállaljuk, hogy ne folytassuk, itt, amit ők elkezdték. És — engem, engem: még nem ölhet nek meg „a dalatlan szívek és a vad pézsmaszagok.” Nem hagyom!

Réggel fél hatkor fekdtem le a bankett után és eszembe jutott az a barátom, aki az estélyt megnyitotta, dr. Reicher Jenő. Volt egy mondata, ami most is visszacseng, amit nem tudok elfelejteni, amit úgy eltalált bennem, hogy ellopom tőle, hogy itt leirhassam. Ez volt a mondat:

— Rettenetes átok az, ha az ember rájön arra, hogy másnak született, mint jőzön nyárspolgárnak, eszmék és ideálok nélkül való hivatalnoknak, egy betétnek a marosparti szürke horizonton!

Rájöttem. Ha átok, ha áldás, viselem, vállalom és végigverekszem akkor is, ha nem értenek, akkor is, ha gyűlölnék, akkor is, ha szeretnek. Nekem mindegy, én nem tehetek róla, anyám, bocssás meg!

vesőbb emlékeim egy vidéki hajtóversenyhez fűznek. Távhajtó verseny volt Szolnok és Miskolc között, körülbelül 360 kilométer távolságra. Szolnokról indultunk és Budapest-Parádon át négy napos hajtást rendeztünk Miskolcig. A versenyintézőség Baghy Gyúfából, Balázsovich Ernő, Kövér János és gróf Szapáry Györgyből állott. Nagyon kellemes utunk és az alföldi homokpályától kezdve hegyi serpentinutig változatos te repünk volt. Parádon Károlyi Mihály gróf elkobzott kastélyában szálltunk meg és mondhatom első rendűen fogadtak bennünket. Lovainkat márványból épített, boltíves istállóban helyezték el. A versenyő 25 fogat között Mánás és Budalánya nevű angol-amerikai lovaimmal elsőnek jöttem be. Az utolsó 36 kilométert 84 perc alatt sikerült megtennem, ami jelentős teljesítmény. Ez a hajtóverseny tulajdonképpen kísérlet volt arra nézve, hogy a lovak felvehetik-e a versenyt az autók teljesítményével és nem elavult közlekedési eszközöké. A verseny fényesen rehabilitálta a lótenyésztőket. Kiderült, hogy azt az utat, amelyet autón egy nap alatt be lehet járni, lovakkal is meg lehet tenni és így még nem kell tartani attól, hogy a lovakat elavult közlekedési eszközök deklarálhassák. A versenyt megismétlik a jövő évben is, a táv akkor Budapest Bécs lesz. A nagyszabásúnak ígérkező hajtóverseny elé már most nagy érdeklődéssel tekintenek.

— A szezon után lovaimat elszállítom Alagról birtokomra. Két kancát meg Kintzig János fővisegyházai birtokára küldök fedeztetés céljából. A magam részéről csak egyet sajnállok, hogy Aradon

Atcsenek nagyobb szabásu versenye, ami feltétlenül emelné a romániai kóspörtöt. Azelőtt híres versenyek voltak Aradon és ezeket ismét meg kellene honosítani.

Haláragázolta az autó.

A segédsoffőr borzalmas tragédiája.

(Saját tudósítónktól.) Halálos autó-szerencsétlenség történt tegnap Kisjenő közelében. Printz Ede aradi autévállalkozó teherautója tegnap Balogh Ferenc soffőr vezetésével visszatérőben volt Nagyváradról. A soffőr mellett Szalai Zoltán segédsoffőr úgynevezett „mitfährer“ ült, aki nemrég lépett be a vállalkozó szolgálatába. Az uton Kisjenő és Nagyzerind között egy korcsma van, ahol az arahaladó autók soffőrjei rendszerint megszoktak állni, hogy valami ennivalót fogyasszanak. A két soffőr is elhatározta, hogy megállnak a korcsmánál uzsonnázni és a vendéglő közelébe érve, Balogh meglassította az autó futását. A tizenkilenc éves Szalai Zoltán azonban nem várta be, míg az autó megáll, hanem már menteközben kiugrott az autóból. Az ugrás oly szerencsétlenül történt, hogy a fiatalember egy az ut szélén levő fának ütődött, onnan valószínűleg visszapattant és a mozgó autó hatalmas kerekei alá került. Balogh hirtelen lefékezett, azonban hiába. Az autó keresztülment a szerencsétlen fiu fején és teljesen összezúzta: Szalai Zoltán nyomban meghalt. A tragikus halálesetet azonnal jelentették a kisjenői csendőrségnek, amely a vizsgálat első fázisában letartóztatta a soffőrt, azonban néhány zerindi szemtanú vallomása alapján rövidesen szabadonbocsátották. A csendőrség a tragikus halálesetről jelentést tett az aradi ügyészségnek, amely megadta a temetési engedélyt, egyben azonban utasította a csendőrséget a további vizsgálat lefolytatására. A szerencsétlen véget ért fiatalembert Aradra hozzák, s itt helyezik örök nyugalomra.

Véres harc

rablók és parasztok között Tomescu rablóvezér újból garázdálkodik.

(Bucuresti, szeptember 16.) A lapok Tomescu újabb csínytevéséről adnak hírt. A retteget rablóvezér tegnap katonaruhába öltözött társaival együtt meglátogatta Tomita vatea largai korcsmáros, a kinek kiadta az utasítást, hogy ürítse ki helyiségét. A parasztok felismerve Tomescut, le akarták fegyverezni. A rablók és a parasztok között formális harc fejlődött ki, amely több sebesüléssel végződött. Azonnal értesítették a közelben levő csendőröket, akik üldözőbe vették a haramiákat. Valószínűnek tartják, hogy Tomescu rövidesen hurokra kerül, mert mostani csínytevésével maga ellen fordította a parasztok haragját.

Nagyaranya selyemcsempészés Bukovinában.

(Cernaut, szeptember 16.) A pénzügyőrség hatalmas selyemcsempészésnek jött nyomára. Eddig több mint husz millió értékű csempészésről foglaltak le.

Páris embereket vásárol.

Jögen dandárok harcolnak Marokkóban. — Indus maharadzsa a franciák fővárosában. — Még alszik Divat Őfelsége. — Aradi kereskedő-hégy érdekes megfigyelései Párisban

(Saját tudósítónktól.) Bloch Janka, az aradi Bloch H.-féle Regina Maria-köruti könyvkereskedés tulajdonosnője most tért haza párisi utazásából. Franciaországi megfigyeléseiről, a katonatoborzásról, világiállásáról, divatról és általában a párisi életről rendkívül érdekes dolgokat mondott el nála járt munkatársunknak, amiket itt közlünk:

— Páris és egész Franciaország most a marokkói és sziriai felkelések eseményeinek hatása alatt van. Az igazságot, hogy mi történik a hadszíntereken, tulajdonképpen senki sem tudhatja. Hivatalos harctéri jelentéseket csak a győzelemek esetén adnak ki, a kormányt támogató lapok állandó győzelmekről kiképeznek, míg az ellenzékiek, főleg pedig a szovjet-szocialisták viselő „L'Humanité“ állandó vereségekről. A frontok pedig emésztik az embertömeget, mert Párisban állandóan katonákat toboroznak, valóságban kötelei fogják az angyalbőr számára a fiatalabb embereket. Nagyon sok idegen állampolgárt köztük rengeteg németet verbuválnak a francia trikolór alá, a kiket néhány heti kiképzés után dandárszámra visznek a frontokra. Valóságban megvásárolja a francia hadvezetőség ezeket az idegeneket, tízezer francia frank a minimális fejpénz. Együtt utaztam ilyen „önkéntes“ katonákkal egy vonaton. Csupa 18—30 éves, életerős fiatalember volt, akik látszólag jó kedvvel mentek a háborúba. Ettek, ittak, énekeltek és minden házbavalóságra valósággal pocskolták a pénzt.

— Volt egy nagyon érdekes látványosságban is részem Párisban. Jelen voltam a három napi látogatásra a francia fővárosba érkezett indiai maharadzsa hivatalos fogadtatásán. Pehajala indus maharadzsa, aki leggazdagabb egyébként valamennyi indus király között, káprázatos pompával, katonai parádéval és zenével fogadta a Champs Eliséera hivatalos Franciaország. A maharadzsa roppant imponáns megjelenésű, hatalmas termetű, fekete körszakállas, ideális szép férfi, kifogástalan európai öltözetben érkezett, csak a fején volt fehér selyemturban. Hatalmas briliánsokból álló diadémokkal. A kíséretében 54 személy érkezett, köztük számos csodaszép indus nő; a feleségei. Külön vonat hozta több, mint 300 hatalmas koffert kitevő podgyászát.

— Az élet Párisban nagyszerű, a drágaság kibírható, bár a Párisba sereglett több mint háromszázezer amerikai, tavaly óta kétszeresére verte fel az árakat s miattuk a szállodákban alig lehet szobákhoz jutni, mert egész ap-

partement-okat foglalnak el. A közszükségleti cikkek, lakások és élelmiszerek ára a városnegyedek szerint változik. Például a Szent Genovéva negyedében fekvő elegáns Quai d'Orsay háromszor olyan drága, mint a Quartier Latin.

— Rengeteg ember látogatja a párisi virágkiállítás is. Csodák és gyönyörűségek vonultak itt fel. A Lafayette-divatruház például egy hatalmas jachtot bérelt ki, ott kávéházat és éttermet rendezett be, ahová csak estélyi ruhában és külön beléptijeggyel lehet menni. Az étkezések alatt azután felvonulnak a hajó pazarul berendezett termeiben a legszebb párisi modellők szemetkáprázatóan elegáns toillettekben. A korzón ezzel szemben a híres Paquin ötemeletes divatházának összes kirakatai ásitának az ürességtől, a divatirányító cég zár alatt tartja még ruhamintáit. Az új divat irányadói mindenféle finom pasztellszínek. És izlés, francia izlés, raffinéria az egész vonalon.

Blaha Lujza menyének kálóáriája.

A méltóságos asszony cipőtisztító akar lenni.

(Budapest, szeptember 16.) Blaha Lujza fiának, Blaha Sándor dr. belügyminiszteri államtitkárnak a felesége, aki három nappal ezelőtt vált el férjétől, a VII. kerületi rendőrkapitányságnál cipőtisztítói engedélyt kért a Rákóczi-ut és a Körut sarkán felállítandó bódéja részére. Az előkelő uriaszony, lánynevén nagylássonny Páll Margit, maga is jó családból származik: apja gróf Károlyi Imrénének volt a jószágigazgatója és a legelőkelőbb társaságokban fordult meg. Egyébként anyja Blaha Gittának, a Belvárosi Színház ünnepelt fiatal művésznőjének.

Budapesti tudósítónk felkereste Blaha Sándornét és megkérdezte tőle, mi készítette kétségbeesett elhatározására. Blaha államtitkár elvált felesége elmondta, hogy férjével huszonhárom évig élt harmónikus házasságot, míg három hónappal ezelőtt békés megegyezéssel elváltak és volt férje azóta már újból megnősült. Az elvált uriaszony most minden támogatás nélkül áll, bár megpróbált mindent és kinjárt Párisban is, ahol volt férje ajánlólevelével a magyar követség segítségével próbált állást szerezni, azonban annak ellenére, hogy tökéletesen beszél németül, franciául, angolul és olaszul, még sem tudott elhelyezkedni. Ezidő szerint a Rémi-szállóban lakik, amelynek tulajdonosnője régi barátinője és a szálló függönyeinek s fehérneműinek javításával tart-

ja fenn magát.

A nyomorgó méltóságos asszony elmondta még, hogy végső szükségében határozta el magát arra, hogy cipőtisztítói ipar engedélyt kér. Eleinte úgy tervezte, hogy a Körut sarkán maga fog cipőt tisztítani. Később az volt a terve, hogy valakivel társulva modern cipőtisztító-gépet állít fel. A VII. kerületi előjáróság azonban megtagadta az ipar engedélyt, arra való hivatkozással, hogy társadalmi állásához nem volna méltó a cipőtisztítás. Ezután virágárúsításra kért engedélyt, a hatóság azonban ezt a kérését is visszautasította és úgy döntött, hogy kerületében, ahol mindenki ismeri, a méltóságos címhez nem illő foglalkozásra nem adnak engedélyt.

SZÍNHÁZAI MŰVESEI

Szerzőkésnékül színészek a minisztornel.

(Cluj, szeptember 16.) A szerződés nélkül maradt színészek küldöttsége tegnap délután felkereste a Clujon tartózkodó Lepardu kultuszminisztert. A színészek képviselőtében Pavel Constantin, Forgács Sándor, Lövey Leó, Kozma László és Alexandrescu jelentek meg a miniszternél. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy tekintettel az állástalan színészek nagy számára, adjon ki egy nyolcadik koncessziót is. A miniszter válaszában kifejtette, hogy önhatalmulag nem adhat ki újabb koncessziót, mivel ez a minisztertanács hatáskörébe tartozik. Megígérte azonban, hogy a színészek kérelmét pártól fogadják a küldöttséget. Ez alkalommal átnyujtanak egy memorandumot, amelyben felsorolják azokat a városokat, ahova az új igazgató koncessziót kapna.

* Az aradi közönség kedvencének Győző Alfrédnek a színészettől való bucsuestje vasárnap lesz az aradi téli színházban. A jegyek árusítását — közbejött nehézségek miatt — csak tegnap kezdte meg a színházi pénztár, de első nap több mint a felét elkalkodta a közönség. Ez a nagy érdeklődés bizonyítja, hogy Győző 15 évi Aradon léte alatt elválaszthatatlanul eggyé lett a várossal s a színpadtól való visszavonulása fájdalmat jelent a művészetre és publikumra egyaránt. Az ünnepi est a legnívósabb keretek között mozog, fellépnek: R. Horváth Mici, a kiváló primadonna, Orbán Ivy, Zikó Ilma, L. Kiss Mariska, valamint a bucsuzó Győzőn kívül Róna Dezső, Faludv Károly, Baróti Jenő, Herold Ede, Ladiszlay és Gellért Pál karmester. Jegyek a téli színház pénztárában d. e. 10—1 és d. u. 4—6.

* Gelinek Lotte negyedszázados énektanodai működése alkalmából az aradi városi színházban nagyszabásu operafesztivált rendez. Az estélyen legkiválóbb tanítványai és több kitűnő művész működik közre. Az estély szeptember 24-én, csütörtökön este nyolc órakor kezdődik. Jegyek a Sándor hírlapíródában.

HIREK

Terraszok alkonya.

A kávéházi terraszok, annyi kedves óra színhelyei, májusban csak azért születnek meg, hogy szeptemberben meghaljanak. Most már haldoklanak. A nyári napsugárban való szikrázás: az aranykört követő pár napi átmenet után máris alkonyodik a számukra és nemcsak a következék a jégkor-szak. Zimankós napok, mikorra a lila, fehér, zöld nyári székek el-tűnnek a trottoárról és a kávéházi terraszok az emlékeinkkel együtt tűnnek el. A leandereket el kezdtek becsomagolni. Piros virágot hajtó fejük rongydarabokba bugyolálják be az elfagyás veszede-me elől. A virágcserepet helyet tesítő zöldre festett ládikókat szí-nültig töltik meg jó meleget tartó fűrésznorral és így télbe ültöt-ve a díszcserejék bekerülnek valamely sarokba, hogy a tavasz bekö-zöntésekor mosolyogva támadja-nak fel új életre. Az őszi szivárgó hidege, a lehült esték bakergetik a levegőző vendégeket is a terra-szok levélhullató dísznövényei kö-zül, a színesre pingált kerti szé-kekből, be: a párás, füstös, nyomott levegőjü kávéházakba. Este tíz óra tájban már csak egy-két vakmerő próbálkozót látunk, aki „cum trucc“ is a terrazon ül és kacérkodik a meghüléssel. Ez sem tart sokáig. A terraszoknak befel-legzett. Eljötték a nyirkos őszi na-pok és a terraszok május óta tar-tó tisztavirág-élete végét járja. Al-konyodik. Még hozzá erősen. Ma-holnap a terrasz teljesen árván és egyelőre marad. A minden áron próbálkozók, a kitartók is eltűn-nek. Otthon maradnak herbateát inni. És velük együtt egy felhős napon eltűnnek majd a terraszok is, utolsó szép nyoma a verőfé-nyes időknél. A karsu márvány-asztalkákat, könnyű nyári széke-ket, a sodronykerítést, a virágtar-tókat robusztus munkások hord-ják majd vandál módon széjjel. A terraszok élete alkonyodik. Meg-fognak halni. Mert hát ezen a vilá-gon minden mulandó. Még a ta-vasz, a nyár is... (pe—ge.)

— A királyné utazása. Bucuresti-ből jelentik: Mária királyné és Elena hercegnő ma Cotroceni keresztül visszautaztak Sinajába.

— Miklós herceg Indiába utazik. Bucurestiből jelentik: Ferdinánd ki-rály megengedte Miklós hercegnek, hogy elfogadja a román tengerészek szövetségének elnöki tisztségét. Mik-lós herceg egyébként a napokban In-diába utazik a Brodicher angol cir-kálón.

— Bratianu pénzügyminiszter Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter, aki Genfből egyenesen birtokára utazott, ma megérkezett a fővárosba.

— Október 6-án lesz a külügymi-niszteri konferencia. Berlinből jelen-tik: A politikai körök véleménye szerint, a külügyminiszteri konferen-cia megtartására október hatodika a legalkalmasabb időpont. A konferen-cia helve még nincs megállapítva.

— Könyvtári jó árban vesz Kerpel.

— Felrobbant hidroplán. Rigából jelentik: Egy éjszakai gyakorlatozó hidroplán felrobbant és elégett. A lezuhant repülőgép utasai meghal-tak, az égő roncsok közül a pilótát halálos sebekkel huzzák ki.

Bucurestibe rendelik az összes prefektusokat

(Bucuresti, szeptember 16.) A miniszterelnök Bucurestibe ren-delte az összes prefektusokat, hogy átadja a közigazgatási reform végrehajtási utasítását.

Megjelentek az új ötszázlejes bankjegyek.

Mára megérkeztek Aradra az új ötszázlejes bankjegyek. Egye-lőre még nagyon kevés van köz-forgalomban, jobbra csak a ban-kok kirakataiban láthatók. Az új bankjegyek csak valamivel kü-sebbek az ezer lejeseknél. Ugyan-azok a nőalakok vannak rajta, mint a régi ötszáz lejeseken.

csak megnagyobbítva. Az új pénz egyik oldalának közepén natal-mas vízjegy van, felette az állam-cimer, balra két egymást átölölő nőalak, jobbra pedig az ipar és kereskedelem allegóriája. A bank-jegy másik oldalán négy nőalak van. Az új bankjegyek csinosak s finom papírra vannak nyomva

Vallozások lesznek a francia kormányban.

(Páris, szeptember 16.) Miután Painleve miniszterelnök vissza-utasította a szociálistáknak azt a kívánságát, hogy a kamarát hív-ják össze, újabb feszültség keletkezett a kormány és a szociális-ta párt között. Valószínűnek tartják, hogy ennek következtében a Kormányban változások lesznek. Steeg igazságügyi minisztert ki-nevezik Marokkó polgári helytartójává, Schramek belügyi és Chaumat kereskedelmi miniszter távoznak a kormányból.

Borzalmas árvízveszedelem Kinában.

(Berlin, szeptember 16.) A Tag tientsini jelentése szerint Shantung tartományban a Hoang-ho kiáradt és jelentős károkat okozott, egy emberéletben, mint anyagban. Több száz tai teljesen elpusztult és a híradás szerint több mint 3000 ember életét vesz-tette. Az ár körülbelül 15 angol mérföldnyi területet ártott el és

a víz helyenkint 30 angol láb ma-gas. A pusztító vízáradat áttörte a gátakat és a lakosság fejvesz-tetten menekül a hegyek közé. A termés nagyrésze is elpusztult, úgy, hogy éhséglázadástól is le-het tartani. A nagyarányú katasz-trófát azok a hatalmas felhősza-kadások idézték elő, amelyek az utóbbi napokban valóságos elön-töztek Kína középső tartományait.

— Jókai-ünnep Déván. Nagyszá-bású és szép ünnepség keretében fog-hódolni Hunyadvármegye magyar közönsége Jókai Mórnak, a legra-gyogóbb magyar regényíró emléké-nek centennáriuma alkalmából. Az ünnepség szeptember huszadikán lesz a dévai városi színházban és nemcsak délután, hanem este is szép és értékes műsorral áldoznak Jókai emlékének. Az előadásokon szere-pelni fog Déva városának számos művésze, többek között pedig Szom-bati Szabó István, a kiünő lugosi költő-pap szerzeményét is előadják és maga a szerző is szerepel.

— Hazaköltözött a kereskedelmi és iparkamara. Az aradi kereske-delmi és iparkamara hivatalos helyi-sége a mai naptól kezdve a kamara régi székházában Arad, Bul. Gene-ral Dragalina 24. sz. alatt van.

— Bolgár képviselők Budapesten. Szófiából táviratozzák: A bolgár képviselők nagyobb csoportja utazott ma Budapestre, hogy visszaadják a magyar képviselők és politikusok ta-valyi látogatását. A bolgár vendégeket Neudenov, a szobranje alelnöke vezeti. A politikusokon kívül a szó-fiai városi tanács és a szófiái keres-kedelmi kamara reprezentánsai is résztvesznek az utazásban. A bol-gárok szeptember 18-án érkeznek Budapestre. A szófiái „Slovó“ ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a bolgár nemzet mindig érdeklődéssel kísé-ri Magyarország gazdasági fejlődését, mert Magyarországgal a dunai ösz-szekötöttes megkönyviti a kereske-delmi érintkezést. A lap annak a re-ményének ad kifejezést, hogy a bu-dapesti látogatás közelebből ismer-teti meg a bolgár delegátusokat Ma-gyarország gazdasági helyzetével és előmozdítja, hogy a két nép gazda-sági téren minél előbb kölcsönösen és behatóan tájékozódhassék.

— Érvényesítse jogát és adja le szavazatát az „Aradi Kurir“ kérdé-spályázatára, hogy: — Gyilkos-e Bi-cserdy? — Igen, vagy nem?

— Enyhül a Mosszul-kérdés. Genfből táviratozzák: A török kot-mány a Mosszul-kérdésben előterjes-zett kompromisszumos javaslatában hozzájárul abhoz, hogy a Bala-vidéket átadja és kész a petroleum-források kiaknázásának jogát is kül-földre átruházná. Az angol dele-gáció a török javaslattal kapcsolat-ban kéri a Mosszul-kérdés napirend-re tűzését, mert szerintük épen mos-tanában történt, hogy a törökök a Mosszul-vidék 8000 keresztény lako-sát Jakóhelyükre Törökország belső vidékeire deportálták.

— A Beniczky-ügy a tábla előtt. Budapestről táviratozzák: A Be-niczky-ügyet huszonharmadikán zárt ülésen tárgyalja a tábla.

— Menetrendváltozás az Arad-hegyléjén h. é. vasuton. Az Arad-hegyléjén villamos vasut vonatai f. hó 20-tól kezdődőleg következőleg közlekednek Aradról: 5 ó. 10 p., 8 ó. 11 ó 30 p., 14 ó. 40 p. és 18 órakor. Pankotáról: 5 ó. 7 ó. 58 p., 11 ó. 22 p., 14 ó. 32 p. és 17 ó. 52 perckor. Rednáról: 5 ó. 20 p., 8 ó. 16 p., 11 ó. 44 p., 14 ó. 54 p. és 18 ó. 14 perckor.

— Strázák, főkönyvek Kerpelnél. — Elfogtak egy pénzhamisító bandát, Bécsből jelentik: A rendő-rség értesítette a jasi-i rendőrséget, hogy letartóztatott egy pénzhamisító bandát, amely Moldvában hamis dol-lárokat hozott forgalomba. A pénz-hamisítók kiadatása iránt az eljárás megindult.

— Öt nap késésért. Az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt ma Ciul Antal borosjenői legény állott súlyos testisértéssel vádolva. Ciul még 1921. augusztusában késével Strasser Péter borosjenői jegyző ar-cába szurta. A jegyző feljelentésére megindult az eljárás s most került az ügy a bíróság elé. Ciul kijelentette, hogy nem tud arról, hogy a szurást ő ejtette volna, különben is a kérdé-sen napon ittas volt. A bíróság meg-állapította Ciul viselkedéséből és

vallomásából, hogy többé-kevésbé beszámíthatatlan s ezért csak öt napi fogházra ítélte.

— Nemzetgyalázó vasutas. Az aradi törvényszék ma Mikus Béla aradi CFR. fékező ügyével foglal-kozott, akit nemzetgyalázással vádol-tak. Még 1921-ben történt, amikor Mikus az aradi vasútállomáson állí-tólag többek jelenlétében szidta a román nemzetet s a románokat. Ezt meghallották s feljelentették. A tár-gyaláson a vádlott tagadta a terhére rótt cselekményt, azonban Sibó Anto-nia hordár tanuvallomásában ki-jelentette, hogy ő hallotta, amikor Mikus az inkriminált kifejezéseket használta. A bíróság három napi elzárásra és 500 lej pénzbüntetésre ítélte a vasuti fékezőt, aki felebbezett az ítélet ellen.

— Eljegyzés. Korányi Klára zongoraművésznőt eljegyezte Zamfir Miklós, az aradi állambiztonsági hi-vatal idegeneket ellenőrző ügyosz-tályának főnöke.

— Alaptalanul vádolt rokon. Az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt állott ma Kollin Antal lipnai kövező sikkasztással vádolva, a fel-jelentők pedig saját rokonai voltak. Az elmúlt évben történt, hogy Kollin Amerikában lakó édesanyjától har-minc dollárt kapott, amelyet a saját céljaira használt fel. A rokonai azon-ban azt mondták, hogy a pénzt jogtalanul vette el, mert nem Kollin-nak, hanem neki érkezett. Feljelen-tést is tettek ellene sikkasztásért. Ma került az ügy bíróság elé és Kollin amerikai közjegyzői okirattal igaz-zolta, hogy a pénz az ő számára érkezett. A bíróság felmentette Kol-lin Antalt és az ügyész sem felebbe-zett.

Község a tanítója ellen

Szentleányfalvai küldöttség az aradi tanfelügyelőióségen.

(Saját tudósítónktól) Arad közvet-len közelében lévő Szentleányfalva község lakossága nehezen tudja ki-harcolni a régen óhajtott békét. Amióta a Károly-házaspár betette a lábát a községbe, azóta megszűnt a nyugalom. A gondjaira bízott gyer-mekek bántalmazását már letárgyalta a Közlöny is, a törvényszék is. Ká-rolyéknek megbocsátotta volna min-denki az elkövetett hibákat, ha ném-javulást tapasztalhattak volna. Azon-ban ők ugyanazok most is, akik vol-tak. Bizonyítéka ennek, hogy a köz-ség lakossága, nemzetiségre és va-lásra való különbség nélkül, elhatá-rozta, hogy addig nem iratja be a iskolába gyermekeit, amíg a Károly-házaspár a községben van. A lako-sokat nemrégén illetékes helyen me-gnyugtatták, hogy a tanítópárt elhe-lyezik, de ebben az irányban mé-gem történt intézkedés és megke-dődték a beiratások anélkül, hogy község vágya teljesült volna. M-délelőtt aztán Szentleányfalva lako-ságának harminctagu küldöttsége k-reste fel Cristea Miklós aradi tanfe-lygelőt. A küldöttség vezetői Jar-son Péter, a község német bírāja, Medgyesy Pál, a magyar bíró vo-tak. A küldöttségben voltak rom-nak, magyarok és németek. Kérték tanfelügyelőt, hogy a Károly-háza-párt helvezék el Szentleányfalvár-c mert feldúlták a község békéjét. panaszok egész sorozata hangzott a tanítópár ellen, mire a tanfelügye-megígérte, hogy a legrövidebb idő-belül teljesíti a lakosság kívánságát. A megnyugtató kijelentés után a kü-döttség távozott.

Becker Béby Aradon?

Hajsz a leghíresebb pesti színesnő után. — Az a hír terjedt el, hogy Becker Béby Aradon tartózkodik.

Hajrá riporterek! Nagy vendége van ma Aradnak. Olyan vendége, akinek nevét szerte a világban emlegették, akiről a London News is hasábot írt, amikor az angol fővárost szerencsétlenül látogatásával. Ez a kiváló egyéniség nem Poincare, vagy Abd el Krim, hanem Becker Béby. Ahogy ez a szenzációs hír megérkezett a szerkesztőségbe, megtörtént a riportergárda mozgósítása. A hír valódisága ugyan bizonytalan, látszott és nem tartottuk lehetetlennek, hogy csak egy élénk agyú ember fantáziájában született meg. De hátha igaz. És ha nem igaz, akkor is érdekes. A Központi szálloda portása már előre kijelentette:

— Becker Bébyt tetszik keresni? Éppen a negyedik újságíró akar házkutatást tartani a szállodai szobákban. Tessék elhinni, becsületszavamra kijelentem, hogy nálunk nem lakik.

Azzal gyanúsítottuk meg a portást, hogy megfizette a nagy nő, csak hogy letagadja az újságírók előtt. A portás rejtélyesen mosolygott. El akarta hitetni, hogy hátha igaz az állításunk. Valószínűleg, hogy mi is megfizessük azért, hogy őszinte legyen és vasárnapi becsületszavára kijelentse, hogy Becker Béby valóban nincs a szállodában. Amikor rájöttünk erre a pszichológiai megállapításra, átmentünk a Fehér Keresztbe, onnan a Dácia szállodába. És mindenütt letagadták Becker Bébyt. De nem hagytunk el a reménnyel. Tudtuk, hogy Béby egy olyan nő, aki képes azal megtréfálni az emberiséget, hogy a Vörös Ökörbe száll meg. Elmentünk a Vörös Ökörbe. A tulajdonos szintén tagadtott és azal védekezett, hogy nála csak süttörtökön és pénteken szállnak meg a sváb asszonyok. Felkeresük a Fekete Bányát, az Arany Kerket, a Rózsabimbót, de Becker Bébyről sehol sem tudtuk, hogy sehol sem akartak tudni. Pedig nincs kizárva, hogy Béby épp most itt van Aradon és ahogy ismerjük őt, nem tud inkognitóban maradni, akár hogy is akar. Itt van, úgy kérjük, jelentkezék szerkesztőségünkben, mert egy sem maradhat titokban az álláta. Három nap múlva beszéljünk róla Középeurópa. Feltéve, ha itt van. És ha nincs itt... Akkor elérte célját. Írtunk róla. (p-i.)

— A kormány megegyezett a Baldwin-házzal. Bucurestiből jelentik: A kormány és az amerikai Baldwin között fennálló ismeretes ellentétet tranzakciós megállapodással került elintézni.

Ros-hasonora friss

dunai hal

szapható esüttörtökön és pénteken

Leopold Arad,

strada Conelstorului (Batthyány-utca) 7.

KÖZGAZDASÁG

Nacionalizálták a Pesti Magyar Kereskedelmi egy erdélyi érdekeltségét

A Banca Crisoveloni átvette az Erdélyi Bank részvény többségét. — A Pesti Magyar erdélyi fiókjai tovább működnek.

(Saját tudósítónktól.) Pénzügyi körökben már régebb idő óta beszélnek arról az érdekes és nagy szabású tranzakcióról, hogy a régi királyság egyik legjelentősebb pénzintézete a Banca Crisoveloni tekintélyes érdekeltséget vállalt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank romániai érdekeltségeinél. A tranzakció keresztülvitelére vonatkozó tárgyalások most fejeződtek be Nagyváradon és teljes sikerrel jártak. A tárgyalásokon azonban nem a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank erdélyi fiókjaitól volt szó, hanem egyedül a pesti bank kolozsvári érdekeltségéről, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaságról. Hargittay Bertalan, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjaitól igazgatója erről a tranzakcióról a következőket mondotta:

— Már régen folytak a tárgyalások arról, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kolozsvári érdekeltségét az Erdélyi Bank és Takarékpénztár részvénytársaságot nacionalizálják. A banknak negyven millió lej alaptőkéje van és egyike a legtekintélyesebb kolozsvári bankoknak. Dr. Konrád Otó a Pesti Magyar Kereskedel-

mi Bank központi ügyvezető igazgatója már több ízben járt Bucurestiben is a Banca Crisovelonival való tárgyalások érdekében, míg most a tárgyalások befejeződtek és a Banca Crisoveloni megvásárolta az Erdélyi Bank és Takarékpénztár részvénytársaság forgalomban levő részvényeinek 67 százalékat, míg a részvények 33 százaléka a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kezében maradt. Román közgazdasági és pénzügyi szempontból rendkívül öröndetes ez a megállapodás, mert azt jelenti, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a jelenlegi helyzet szerint adott lehetőségek közepette kívánja felvenni, illetőleg folytatni bankári működését Romániában, amely iránt a bank vezetősége mindig kiváló érdeklődést tanúsított. Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság s a Banca Crisoveloni között létrejött megállapodás nem érinti a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókjaitól helyzetét, amelyek a román és a magyar kormányok között a viszonyosság elvének alapján létrejött megegyezés alapján zavartalanul működhetnek tovább.

Zürichben 2.55, Párisban 10.30 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK.

(Szeptember 16.) Áru: Márka 50, angol font 980, francia frank 9.70, svájci frank 40.20, lira 8.60, dinár 3.60, dollár 205, schilling 29.30, magyar korona 348, cseh korona 6.10. Pénz: Márka 49, angol font 970, francia frank 9.65, svájci frank 40, lira 8.50, dinár 3.55, dollár 204.50, schilling 29, magyar korona 340, cseh korona 6.05. Kifizetések: Márka 50, angol font 1015, francia frank 10.05, svájci frank 40.50, lira 8.67, dinár 3.70, dollár 209, schilling 29.50 magyar korona 340, cseh korona 6.20.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS.

(Szeptember 16.) Berlin 123.25, Amsterdam 208.30, Newyork 518.25, London 2511.50, Páris 24.45, Milánó 21.25, Prága 15.35, Budapest 0.0072.65, Belgrád 9.22.50, Bucuresti 2.55, Varsó 0.00087.50, Bécs 0.0073.05.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT.

(Szeptember 16.) Berlin 123.30, Amsterdam 208.30, Newyork 519.25, London 2511, Páris 24.45, Milánó 21.05, Prága 15.35, Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.22.50, Bucuresti 2.55, Varsó 0.00087.50, Bécs 0.0073.05.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Szeptember 16.) Kifizetések: Páris 9.82, Berlin 49, London 1006, Newyork 206, Milánó 8.55, Zürich 40, Bécs 29.20, Prága 6.10. Valuták: Napoleon 780, arany-márka 48.50, leva 1.50, török lira 1.14, angol font 995, francia frank 9.86, svájci frank 39, lira 8.40, drachma 3.10 dinár 3.55, dollár 205, lengyel márka 35, osztrák

korona 29, magyar korona 28.50, szokol 6.05.

A MAGYAR NEMZETI BANK HÍVATALOS ÁRFOLYAMA. — (Szeptember 16.) Belgrád 1268—1276, dinár 1248—1270, Bucuresti 346—348, lej 342—348, Páris frank 363—397, Bécs osztrák korona 100.22—100.82, Zürich svájci frank 13.742—13.852, Newyork dollár 71.160—71.600 Prága 2109—2121, cseh korona 2099—2121.

— Az Aradcsanádi Gazdasági Takarékpénztár tőkeemelése. Az Aradcsanádi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság tíz nappal ezelőtt tette közzé részvényelérési felhívását, amely szerint négyezer darab új, 1000 lej névértékű részvényt bocsájtanak ki, miután az ipar és kereskedelemügyi miniszter engedélyezte a takarékpénztár hat millió lejes alaptőkéjének négy millió lejjel 10 millió lejre való felemelését. A takarékpénztár a régi részvényeseknek elővételi jogot biztosított, akik olyan nagy számban jelentkeztek, hogy már ök eldöntötték a részvényjegyzés sikerét. A Romániában élő régi részvényesek túlnyomó többsége élt is elővételi jogával és annyian jelentkeztek új részvényesek is, hogy a külföldi érdeklődőket már ki sem lehetett elégíteni. Érdekes, hogy az új jegyzés során igen sok kereskedő jelentkezett és így a jövőben a kereskedő társadalomnak is módjában lesz beleszólni a takarékpénztár ügykezelésének irányításába, míg a múltban majdnem kizárólag a gazdarsági társadalom kezében volt ez a nagy múltú és jelentékeny pénzintézet. A kereskedők érdeklődése némiképpen változtatni fog az intézet céljain, bár eddigi hivatásának is

meg fog minden tekintetben felelni.

— A „Británia” Angol-Román Biztosító R. T., amelyet Anglia leghatalmasabb biztosítói, a Commercial Union Assurance Company Limited és a The Excess Insurance Company Limited alapítottak, a gyáriparosok körében mindjobban tért hódít. A növekvő bizalom legjobb jele, hogy újabbban néhány igen nagy ipari vállalat helyezte el biztosításait a „Britániánál”, de ezek között is feltűnik az az üzlet, amelyet a Británia a Temesvári Gyapjuipar R. T.-gal kötött, ahol mintegy 170.000.000 lejes biztosítást bíztak rá. Ugy tudjuk, a Británia kartelen kívül működik, de nemcsak ez a körülmény bírhatta rá a gyárosokat, hogy a „Britániánál” biztosítsanak, hanem azok a befenntések, kiknek módjukban állott a „Británia” viszontbiztosítási szerződéseibe beletekinteni, meggyőződhetek arról, hogy ennek a társaságnak viszontbiztosítási szerződésai kizárólag angol piacon nyertek elhelyezést és pedig olyan társaságoknál, melyeknek mindegyike világszerte ismert.

— Az ezüst ára. Bucurestiből jelentik: A nemes fémek árát szabályozó pénzügyminiszteri bizottság az ezüst árát 4481 lejben állapította meg.

Fall Leó meghalt.

Az operett-irodalom nagy gyásza.

(Bécs, szeptember 16.) A szinpadai irodalomnak nagy gyásza van, az operette-világ egyik büszkesége szállott sirba: Fall Leó a kitűnő zeneszerző, ma hosszú szenvedés után elhunyt. Fall Leónak már hosszabb idő óta epeköbántalmi voltak és idén is, mint minden esztendőben Ischlbe utazott, ahol saját villájában igyekezett kipihenni magát és megrongálódott egészségét helyreállítani. A nyáron is sokat dolgozott és új operettjeit készítette elő. Betegen érkezett Fall Leó Ischlbe, ahol valamennyire ugyan rendbejött, de később megint visszaesett, ugyannyira, hogy betegen érkezett vissza Bécsbe. Rövid haláltusa következett ezután és Fall Leó az elmúlt éjszakán megszünt élni. Fall Leó kedves, hangulatos és finom muzsikájú operettjei meg hódították a közönséget s már évtizedekkel ezelőtt kitűnő márka volt Fall Leó neve. Ötvenkét évet élt Fall Leó és aránylag rövid pályafutása erkölcsiekben, anyagiakban tekintélyes eredményeket hozott számára. Fall szerencsés kézzel választotta meg mindig librettistáit is és ez a körülmény is felsikert jelentett számára. Operettjeit Bécsben és Budapesten kívül az egész világon játszották, de az osztrák és magyar fővároson kívül Berlin és London becsülte meg különösen értékes zeneszerzői munkásságát. A múlt esztendőben Délamerikában járt egy operettegyüttessel és ott is nagy ünneplésben részesítették. Főbb és emlékezetesebb sikereket aratott művei a „Dollárkirálynő”, az „Elvált asszony”, az „Édes öregem”, a „Sztambul rózsája” és a legutóbb nálunk is nagy sikert aratott „Pompadour” voltak.

Orosz árairól előnyösen ismert
ORIENT divatáruház
 Arad, Bul. Reg. Maria 16. (Salac-u. sarok.)

tisztelettel értesíti Arad város és vidéke közönségét, hogy az összes Szil-Plüschök, Caraculók, Biberettek és Krümerék, télikabát posztók, férfi szövetek, ^{bélés} ^{árak} és női szövetek raktárra érkeztek.

LEGUJABB

Fiaskót vall a spanyol-francia offenzíva Marokkóban.

Lapzártá után érkezett telefonjelentés.

(Fez, szeptember 16.) A francia csapatok a Bihane negyedben erőteljes támadást intéztek a riff áliások ellen. A támadás nem járt eredménnyel, mert az ellenség állásai jóval erősebbek, minthogy egyszeri lovasrohammal bevehetők volnának. A francia csapatok teljes rendben és veszteség nélkül vonultak vissza. A rendkívül kedvezőtlen időjárás miatt az együttműködő francia-spanyol csapatok kénytelenek voltak az aihucemast öblöt elhagyni és ismét tengerre szállni. A Times szerint a spanyol hadsereg főparancsnoksága feltűnő idegességgel szemléli a hadműveletet fejleményeit. A parira szállított csapatok élelmezésének utánpótlása a legnagyobb nehézséggel jár, mert a rendkívül erős szelek miatt az öblöt a hajók csak nagyon nehezen közelíthetik meg. A riff csapatok pergőtűzet intéztek a Moronue-vonal ellen és sikerült a spanyol csapatokat elvágni hátvédjeiktől, melyeknek élelmezés- és municióellátása veszélyeztetve van.

Kommunisták tömeges letartóztatása.

(Bucuresti, szeptember 16. Tudósítók északi telefonjelentése.) A szakszervezeti tanács letartóztatásával kapcsolatban a Capsa cukrászda előtt ma délután a sziguranca emberei letartóztatták Filipovics Elena ismert kommunista agitátornőt. Hasonlóképpen a letartóztatások egész sorozata van folyamatban ismert bucuresti-i intellektuelek ellen, akik magatartásukkal bizonyos külföldi egyesületek tiltakozását provokálták lá a besszarábiai kérdésben.

Galacban a sziguranca házkutatást tartott az ottani kommunista szervezet helyiségében, ahol nagyszámú kompromittáló iratokat találtak. Kommunista üzelmek gyanúja alatt harminc embert letartóztattak.

SPORT.

Schlosser redívívus.

A híres régi magyar footballjátékos nyilatkozik nagysikerű bécsi debülről.

(Bécs, szeptember 16.) A legnépszerűbb és leghíresebb magyar labdarúgó játékos, Schlosser Imre, aki néhány év előtt visszavonult az aktív játéktól s azóta skandináv és lengyel csapatokat trenirozott, a napokban leszerződött a bécsi W. A. C.-hoz és bemutatkozó játékával valóságosan extázisba ejtette a közönséget. Schlosser még ma is a régi és páratlan technikája a legnehezebb szituációkban is érvényesül.

Egy bécsi lap sportrovatvezetője siettel Slózit meginterjúvonta. A beszélgetés során Schlosser mindenekelőtt tiltakozott az ellen, mintha már 41 éves lenne és kijelentette, hogy csak 35 esztendő. Összesen 71-szer volt tagja a magyar válogatott csapatnak, 11 évig játszott az F. T. C. csapatában, majd 5 évig az MTK-ban. Utoljára 1918-ban játszott a magyar-lengyel válogatott mérkőzésen, amelyet a magyarok nyertek meg 1:0-ra. Akkor visszavonult a játéktól és azóta külföldi csapatoknál működött trénerként. Az újságírónak észrevételére, hogy példátlanul kitűnő játékot produkált bemutatkozásakor, bécsi terveiről ezeket mondotta:

— Legszívesebben háttvédet játszánék, mindig erre a pozícióra tartottam magamat legalkalmasabbnak. Mind halfedet is többször szerepeltem már, utoljára egy barátságos mérkőzésen

Krakóban. A WAC-ban azonban ismét régi helyemen, mint baloszszekető fogok játszani.

Schlosser ugyan csak játékosként szerződött le a WAC-hoz, azonban a vezetőség kérésére a tréningeket is irányítani fogja.

MOZI.

xx „Szamárbor“ csütörtökön és pénteken az aradi Apollóban. Balzac világhírű regényéből készült ez a világhírű filmremek, amely tele van francia izléssel, eleganciával, nagystílusúval. Főszereplők: Georgette Wals és Bessye Lowe. A filmet még ma csütörtökön és holnap, pénteken vetíti az aradi Apolló. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az aradi marospartii nyári mozgószínház (naponta 2 előadás) ma, csütörtökön este mutatja be „Naydé, a szultán rab-szolganója“ című misztikus keleti drámát 6 felvonásban. Főszerepben Emil Ohtone. Ezt megelőzi egy 2 felvonásos Zigotto burleszk. Kezdeté 9 órakor.

xx „Éjjel 11 és 12 óra között.“ Még ma, csütörtökön és holnap, pénteken izgalmas filmdrámát vetít az aradi Uránia mozgószínház. A főszerepeket Norma Kerry és Claire Windsor játsszák. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jön! Scaramouche! Az idei sáson legjobb, legnagyobb és legértékesebb filmje.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESTES!

Van szerencsénk Arad és vidéke uri közönségét értesíteni, hogy Klepner ur a mai nappal cégünk kötelékéből barátságos uton kivált és helyette Rendi Péter ur külföldön szerzett kiváló szakképzettségével lépett be társ gyanánt. Raktárunkon állandóan a legújabb és legjobb minőségű valódi angol szövetkülönlegességeket tartunk és így abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy igen tisztelt megrendelőinknek, úgy szabás, mint anyagban a lehető legjobbat nyujtsunk.

Szíves megrendeléseket kérünk

kiváló tisztelettel

Gross és Rendi

uri szabók

Arad, Bul. Regina Maria 9. I. em.

Bádogos és
 vízvezetési munkákat,
 átfedést, tetőfestést és javítását felelősség mellettvállalja
Marik István

bádogos és vízvezeték szerelő
 Arad, Bul. Reg. Ferdinand 37.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom, hogy az órai idény alkalmával minden nap ablak üvegezési, nagy és kisebb képkörrelésnél ugyasintén ablakok begyűjtését olcsó áron vállalja

SZABÓ IMRE üveges cég,
 Arad, Str. Mărăgești No. 6. (Kossuth-uca.)

A legújabb

külföldi szabásati módszer szerint készíttem a legdivatosabb ruhákat, kosztümöket és felsőkabátokat.

Szilvay János Arad,
 Str. Mărăgești 47. (Kossuth-uca.)

Frisz dunal hal

érkezett és rozs-krumpli kapható vagon tételekben és kicsinyben
Luttwák József cégnél, Arad.

Kötő-szövő munkák.

Mestert keresek, aki a „Linos-Linos“ Jaouardbunmuster és „Raschelmachine“ gépeken tud dolgozni. Kötő-szövőgár: 5578

Ilie I. Stroescu
 Ploesti, Str. Stefan cel Mare 18 sz.
 Azonnali alkalmazás.

Sarokház,

üzlethelyiségnek is alkalmas, három szoba, konyha, azonnali elfoglalható lakással, a belvárosban. **eladó.** :- Om az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5523

Belváros

legjobb részén, a Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca) végén, egy gyönyörű kétlakos ház, elfoglalható 3 szoba, ajtó, fürdőszoba lakással és egy kétszobás udvari lakással, széles kapubejárattal, parkírozott nagy udvarral, 600.000 lejért eladó. — Megbízott: 16106

Uranul-iroda, Arad, főpostóval szemben.

Házikisasszonyok,

vagy nagyobb gyermekek mellé ajánljuk, nyelvismertekkel bíró, jobb családból való leány. Pénztáros, vagy irodista-nőnek is elmegy. Címe: „FORTUNA“ irodában Arad, Str. Consistorului 31. szám.

Üzletház

pékségre is berendezve a belvárosban (aszfaltos ut, csatornázás, vízvezeték, villany) **eladó.** 5577

CENTRAL ügyvédség
 Arad, Str. Románului (Zrinvi-ucca).

Mellett cipőszükségletét beszerzi keresse fel **Jusztin Olariu & Comp.**
 üzletét, ahol saját készítményű 5104 cipőket tart raktáron.
 Arad, Bul. Reg. Ferdinand No. 47.
 (Fekete Sándor vendéglővel szemben.)

Ingatlan birtokok eladása.

Gyoroki szőlőhegyen a legjobb ponton, a villanyos megállótól 5 pernyi távolságra, egy 4 kisholdas, jó karban levő, dus természetű

szőlőbirtok

borházal, kis lakással, 45 hektoliter hordóval, felszereléssel és terméssel 300 ezer lejért eladó. Továbbá kisebb és nagyobb

bér-és magánházak

beköltözhető lakásokkal eladók.

BOROSS ügyvédségnél
 Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 9.

PERFEKT harisnyakészítő

és láncszemező felvétetik.

„HEDIT“

selyem- és gyapjárugyár
Fleischer Péter
 NAGYSZERBEN.

ELADÓ SÜRGŐSEN

egy szálloda, kávéház, étterem, mozgószínház és színházteremmel ellátott épület, teljes berendezéssel, családi okok miatt, teljesen egyedül álló, konkurencia nélkül. A szálloda 20 kiadó szobából áll, tulajdonosnak ezen kívül 3 szoba és konyhás lakás áll rendelkezésére. vv

A szálloda Udvarhely város központjában fekszik a szorgalmasabb vállalkozóknak érdekelhetők Corneil Bradeanu ügyvédség és tudósító irodájában Orsohely (Székelyudvarhely) szentilmer-n. 17. sz. 5309

Olcsón vásárolhat az iskola idényre

fiu szövetekek, Patent harisnyák. Női harisnyák. Keztyűk. Tricé árúk. Férfi ingek. Férfi és fiu sapkák. Elismert legolcsóbb bevásárlási forrás.

Szücsnél Arad, a motor állomással szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Figyelem az apróhirdetésekről! Az apróhirdetéseket díjtól szabadon számítjuk. — Minden szövegértéssel 3 lej — bűn, vasárnap 4 lej. — Vasárnap betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vasárnap betűvel kiadott szövegeket aláhúzással kell jelölni. — Hirdetéseket d. n. 6 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A hirdetésfelvétel magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalma a jogszabályok alapján nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. ***** Hirdetéseket telefonon is feladhatók, telefon szám: 151. *****

Alkalmazás.

MECHANIKUS TANONCOK jó fizetéssel és egy kifutó felvételt. Szegfű Arad, Str. Bratianu 11, főpostával szemben. 5190

PERFECT NÉMET, magyar gépiró (gépirónő) azonnalra felvétetik. Texa csipkegyár Arad, Str. Gargacuzino 6. 5448

KERESEK fűszer- és vaskereskedésembe ügyes, fiatal segédet, román, német, magyar nyelvtudással. Zehe István Sírja. 5452

PINCÉMUNKÁST felvessz Bing Éde cég Arad. 5486

RAKTAR kezelésben jártas volt vasúti munkásokat felvesszünk. Jelentkezni Lengyel gyertyagyárba Arad, Bulv. Regele Ferdinand No. 46. 5496

CIPÉSZ munkások felvételnek Braun cipőszalonjába Arad, a főpostával szemben. 5497

KERESEK idősebb mindenest vagy bejárót. Örv. Sarlóiné Arad, Calea Aurel Vlaicu 59-61. (Neuman Sama-ut 1-3.) 5506

MINDENES főzött keres magános urinó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5510

SZERENY IGÉNYŰ jobb leány gyermektelen házaspárnál felvétetik, árva előnyben. Ajánlatok „Családtar” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába keretnek. 5512

EGY ügyes fiu tanulónak teljes ellátással felvétetik Glodis Péternél Ghioroc. 5515

PÁLINKASZAKMABAN jól bevezetett helyi üzynököt keresünk. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5520

VARRÓLEÁNYOK felvételnek. Reismann kötszógyár Arad, Str. Russu Sirisnu (Aulich Lajos-ucca) 28. 10272

Himzönök, Ajour, Toledó, Madeira, Richelieu

Állandó munkát kaphatnak. Szép munkát kívánunk és jelentkezézők hozzanak mintát magukkal.

Vasalónőt

felvesszünk.

Gratia fehérneműgyár Arad,

Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 16. Piachegyiség. bejárat az udvartól. 15192

Lakás.

BELVÁROSBAN levő egyszobás, mellőkhelyiséggel álló lakáscsopót elcserelem kőtszobásra ráfizetéssel. Nem cserélés esetén lelépést fizetek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5465

KERESEK lehetőleg belvárosban 2-3 szobás, esetleg fürdőszobás lakást. Gross és Randi Arad, Bulv. Regina Maria 9., I. em. 10272

Vétel és eladás.

ELADÓ egy vadonat új hosszú PERZSABUNDA. Megtekinthető 1-3 óráig Arad, Bulv. Dragalina (Apponyi-körut 16.) II. emelet, 14. ajtó. 5521

CIPESZVARRÓGÉP új állapotban csoson eladó. Cristea, Arad, fűtőház. 5511

GYÖNYÖRŰ intarziás régi szalon, garzon és komplett hálószoba, ebédő uri szoba és szalonberendezések, smoking öltöny, férfi felöltők, női costum, férfi és női cipők, fotelok, zongorák, cimbalom, hegedű, rézgyg, perzsaszőnyegek, hintaszék, gyermekkosci, konyha kredenc, íróasztalok, utazóbőrönd, sehesfőn, tükrös mosdó, női láncs, 4 részes zsuzasztal, tüll store, tükrök, nagy játékok medve stb. igen jutányosan eladók. Arad, Str. Consistorului 12. szám (Batthyány-ucca) I. e., jobb. 1000

PALLAS LEXIKON 18 kötet 4000 lej, Papini: Krisztus Története 360 lej. Kalapcsomagoló, freggöngyölő papir egy rizsma 240 lej. Knieszer papirkereskedőnél Arad, Bulv. Regele Ferdinand 21. 1114

ANTIK ÉS MODERN butorokat, különböző antik tárgyakat, szörme árúkat, dísztárgyakat, szőnyegeket, fehér és ruhanevel, háztartási cikkeket, stb. bizományba veszek. Arad, Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-ucca), I. em., jobb. 1000

EZÜSTÖT, ékszert, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban vesszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

FÉNYEZETT előszobafal tükrökkel, mosdószekrény márványlappal, komplett mosdóservice, olcsón eladó. Arad, Bulv. Carol (v. Erzsébet-körut) 81., H., 8. 5508

HÁLÓ, ebédőberendezés, edény és minden háztartási cikke eladók Kovácsné-nél Arad, Str. Consistorului 20. 5507

Ingatlan.

MEGVÉTELRE keresünk, lehetőleg a város belterületén egy 600-800 négyzetöles telket. Ajánlatokat „Ipartelep” jelleggel az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 5583

OLCSÓ HÁZAK, egy 90.000 lej és egy 120.000 lej, utóbbiban 4 lóra istálló, elfoglalható lakással, eladók. A házak nem a Mosozai-telepen vannak. Central ügynőség Arad, Str. Románului (Zrinyi-ucca). 5516

Üzletek.

SZÉP, világos üzlethelyiség raktárral, azonnal kiadó. Ortutay-palota Arad. 5192

EGY jóforgalmu hentes-mészáros üzlet a belvárosban eladó, esetleg elfoglalható lakással és műhelylyel. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5504

Ellátás.

FRANCIA tanárnő oktatást vállal teljes ellátás ellenében. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 5509

SZOLID, magános tisztviselő, jobbesaládnál ellátással butorozott szobát keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5514

Különféle.

MÉG NÉHÁNY villany- és vízvezetékkel ellátott autogarage-ok kiadók Aradon a Str. Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 16., Goldschmiedt Bank. 5524

Pianinó bérbeadó

Arad, Strada Gheorghe Pops 10. (Ferdinánd-ucca.) Közelebb a házfelügyelőnél. Megtekinthető 11 és 2 óra között.

Feltűnő olcsó szőlő eladás a hegyalján!

6 1/2 kat. hold uri szőlő, fajszőlővel beültetve, nagyon szép 6 szobás villával, teljes butorzáttal, óriási pincével, nagy hordó készlettel, a szőlészethez szükséges teljes felszereléssel, ideai természettel együtt kedvező fizetési feltételekkel 450.000 lejért eladó, vagy pedig aradi bérházért elcserelem. Értelkezni lehet és megtekinthető kizárólagos megbízottam 16586 Haász-íródjája által, Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12. sz.

Feltűnő olcsó ház eladások a belvárosban.

Arad, Str. Simeon Bálint (volt Desseffy-ucca) 11. számú ház október 1-re elfoglalható 3 szobás lakással, pincével, iparműhelylyel, gazdasági udvarral és kerttel, minden elfogadható áron. — **Bulev. Carol I.** (volt Erzsébet-körut) 1. számú magas földszintes bérház, elfoglalható lakással, iparvállalat céljaira alkalmas pincével, nagy telekkel **600 ezer lejért** előnyös fizetési feltételekkel. — Emelletes 14 lakásos bérház óriási nagy telekkel és kerttel egymillióötvenezer lejért előnyös feltételekkel eladó. Kizárólagos megbízott Haász-íródjája Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12.

VEGYEN MUZSAY-nál
Aradon a színházzal szemben

Férfi öltöny, őszi-téli Lej 1950 —
Őszi-téli felöltő (tisztá gyapjú) ... „ 1950 —
Double raglán vagy ulster mind szinb. „ 2500 —
Gummi kabát ... „ 960 —
Fregoli őszi kabát minden szinben „ 2600 —
Bőr kabát (szörme béléés és gallér) „ 4600 —

Winpassingi és Hannoveri gummi kabát különlegességek.

MOTOREKE „Fordson”
azonnal szállítható raktárunkról
Kovács Soma és Tsa. Arad.

Ötletes hirdetés minden pénzt megér.

Cipő, kalap és térfidivat

különlegességek nagy választékban
Apponyi Testvéreké Arad.

Eladó szőlő!
Távol lakván elakozom adni Covasini 6 1/2 kat. holdas prima uri szőlőmet, hat szobás emelletes butorozott villával, nagy verandával, cea. 400 lit. prima hordó, 3 prés s teljes felszereléssel, ideai természettel együtt olcsón, 500.000 lejért. Elcserelem esetleg házzal vagy oly ingatlanal, mely személyes felügyeletet nem igényel. — Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:
Teodor Vulpe
Orastie (Szászváros.)
Telefon: 29 és 30. Jud. Hunedoara.

Háztelekek eladók!!

145 □-öles, kis 1 szobás, konyhás házzal a vasut környékén 85.000 lejért, ugyanott 150 □-öles új kerítéssel, gyümölcsfákkal 90.000 lejért. A szerb templom közelében 4 háztelek egyenként 239 □-öles, 110.000 lejes árral, ezenkívül a város minden részében háztelek 1000 □-ölig eladók.
Megbízott Győrffy „MURE” íródjája Arad, Str. Unirei (Fábián G.-u.)

BANCA GENERALA
a Judetului Arad S. A.
ARAD,
Str. Alexandri No. 1 5348
Tel. 8-34.

Foglalkozik a bankszakma minden ágával. Takarékbetétek magas kamatozás mellett. Vállal megbízásokat kül- és belföldre.